

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nădejdea zilei de mâine

(+). Frământările și răsturnările sociale, a căror mărturie mai apropiată sau mai depărtată suntem, nu e permis să ne lase nesimțitori. În fața valurilor ce se deslușesc în zare trebuie ridicată diguri puternice. Altfel suntem în primejdie să fim cutropiți și noi, cu tot avutul nostru privat și public.

Sub respectul clădirii de stăvilare ale moralității și ordinii, în fața puhoiului imoralității și disordinii, rostul cateheților de toate categoriile e dintre cele mai însemnate. Ei pun temelii. Cum directivează ei conștiințele, încă neorientate, ale lumii tinerești, cam așa le va fi cursul și mai târziu. Icoana lui Hristos, cu toată inexprimabila ei bogăție de indemnuri și inepuizabile forțe noi, va fi privită, văzută și primită, după cum va fi prezentată de catihetul rânduit, educatorul per excellentiam.

Apăsăm înadins pe cuvântul educator. Asta, între altele, și pentru motivul că vor fi destui și de aceia cari își inchipuie că-și împlinesc, nu se poate mai bine, datoria, dacă-și predau în așa fel materialul, încât elevii să-l poată sufla, ori în ce punct îi vei ispiți. Idealul cătoro nu este: examenul brilliant! Și atâta tot. Deși atâta, dacă-i numai atâta, e nimica tot. Scopul principal al învățământului creștin în general, și al celui religios în special, fiind educația, fără de care totul nu e decât vânt și fum și amăgire. Iar educația creștină ce este? — S'auzim pe Preafer. Părinte Piu XI, tâlcuindu-o, nu de mult, cu prilejul unei audiențe acordate elevilor colegiului salesian „Villa Sora” din Frascati. S'a spus altora, dar ne sună și nouă. „Educația creștină nu e numai o educație a intelectului, ci și a voinței; nu e numai una într'ale științei, ci și într'ale virtuții. Intellectul ne mijlocește cunoașterea binelui, a datorinței; voința ne spune ce cale să batem ca să ne împlinim dorința, cum să lucrăm ca s'ajungem la virtute. Virtutea trebuie înțeleasă și practică în sensul ei creștin, pentru că numai credința creștină a adus în lume adevărata și originala idee a virtuții. Înainte de pășirea creștinismului pe arena lumii, și chiar și astăzi, în țările în cari nu luminează încă lumina adevăratei credințe, virtutea era, respectiv este, ceva miser, ceva plin de lipsuri și de greșeli. Acest fel de virtute nu numai că nu e îndestulătoare pentru o viață de creștin, dar nici pentru una omenește demnă, în cel mai simplu înțeles al cuvântului. Abia în posesia comorii virtuților creștine atinge omul măsura deplinei sale personalități și e îmbogățită îndeajuns armatura sa pentru a purta luptele vieții”. — Și cine-i chemat în primul rând să se îngrijască de această armatură creștină a tuturor, încă din frageda lor copilărie, dacă nu catihetii?

Porțile școlilor de tot soiul stau să se deschidă în curând. Puține zile încă, și feții-logicfeții sloveii, dela orașe și dela sate, o să aștepte, în rânduri dese, frângerea pâinii. Ei vor mulți cei ce vor satisface după vederile Vicarului lui Hristos această nevoie a sufletelor celor mici? — Să sperăm că vor fi tot mai mulți. Tembelismul pe acest lărm se răzbindă cumplit. Cei cari nu prind nimic din semnificația limbilor de foc puștiitor și a prăbușirilor cu șgomot din lumea mare, din vecini și din depărtate, aceia sunt și surzi și orbi deabinelea. Și bine ar face să se deie la o parte, ori să fie dați la o parte. Ca să nu zădărnicească nădejdea zilei de mâine: educația creștinească a tineretului.

Amvon nou

Armă contra necredinței — Isus, icoana Tatălui — Datoria noastră

de A. C. ALBINUS

În urma deosebitei sollicitudini ce ne poartă Părintele creștinătății, Biserica română unită are un nou amvon: Biserica Universității din Cluj. O, de-am avea cât de multe catedre pentru a răspândi credința și moralitatea! Căci, dacă în vremea prorocului Ilie, proporția între preoții Dumnezeuului adevărat și preoții idolului Baal a fost 1 la 450, azi această proporție este și mai desastroasă. Azi, față de numărul uriaș al catedrelor de unde se propovăduște, voalat sau pe față, ateismul: cărți și reviste, teatre și cinematografe, loji massonice și tot soiul de societăți destructive, — cât de mic este numărul amvoanelor, din care se predică creștinismul!

Și, necredincioșii lucrează cu multă abilitate. Scopul urmărit și rezultatele atinse le arată cu sinceritate numai în timpul și locul, în care biruința li-se pare mai presus de orice îndoială. Așa, citim în rapoartele recente ale societății ateștilor din Rusia sovietică cifre înspăimântătoare despre biserici desființate, — de pildă, din cele 1000 biserici din Moscova au rămas abia vr'o 80 — și despre numărul neînchipuit de mare al celor ce nu mai cred în Dumnezeu. La noi și aiurea însă, lucrarea necredinței e mai ascunsă. În definitiv, mijloacele de acțiune sunt diferite, dar scopul este acelaș.

Necredința și îndoiala sunt, de fapt, insuficiențe. Căci e nevoie de o remarcabilă muncă mintală pentru a înțelege, ceea ce se poate înțelege, din divinitatea spirituală, eternă, imensă, omniprezentă. E mult mai ușor a materialisa pe Dumnezeu, a-l identifica cu Soarele care dă pământului lumină și căldură, sau cu Luna, izvorul luminii blânde și dulci ce imprăștie întunerecul nopții, sau cu apa, sau cu văzduhul, sau cu focul, sau cu alte lucruri ori ființe create. Politeismul și idolatria celor vechi a fost o deformare a divinității și a cultului religios.

La fel, deformare este și materialismul modern, monismul, panteismul. Și doctrinele acestea sunt materializări ale imaterialului Dumnezeu. De aceea, și azi sunt actuale cuvintele din a III-a Carte a Impăraților, adresate prorocului Ilie: „Să ieși mâine și să stai înaintea Domnului în munte. Și iată, va trece Domnul, și vânt mare și tare care va risipi munții și va sfărâma pietrele înaintea Domnului în munte, nu în vânt este Domnul; și după vânt cutremur, nu în cutremur este Domnul. Și după cutremur foc, și nu va fi în foc Domnul”. Așadar, Dumnezeu nu se poate identifica nici cu vântul, nici cu cutremurul, nici cu focul, nici cu vr'un alt element creat de Dânsul. E adevărat că noi, după cuvântul apostolului, în Dumnezeu viem, suntem și ne mișcăm. Dar

acest Dumnezeu nu e aerul, nici electricitatea, nici razele cosmice. Dumnezeu nu e materie.

Dumnezeu e indicibil. Ineffabilis Deus. E nespus Dumnezeu. Despre Dumnezeu nu putem vorbi, ci numai gâgăvi. „Pe Dumnezeu nu l-a văzut nimenea nici odinioară; unul născut Fiul său, care e în sânul Tatălui, acela a spus”. Nici nu se putea altfel. Pe imaterialul, pe nemărginitul Dumnezeu cine ar putea să-l vadă și să-l cuprindă, decât Fiul? Necesitatea intervenției divine, în această privință, au întrezărit-o și unii dintre marii gânditori ai antichității, care spun că singur înțeleptul trimis din cer de Dumnezeu ar putea să ne învețe adevăratul cult divin.

Și, de fapt, când s'a coborât din cer Cuvântul, înțelepciunea Tatălui, acela ne-a spus adevărul întreg. El a spus că „Spirit este Dumnezeu, și celce se închină Lui, se cade să se închine cu spiritul și cu adevărul”.

Isus, care este „icoana Tatălui”, a arătat înțelepciunea lui Dumnezeu prin învățătura sa, atotputernicia lui Dumnezeu prin minunile sale, dragostea lui Dumnezeu prin activitatea sa blagoslovită. Această iubire de oameni te emoționează. „Că așa a iubit Dumnezeu lumea, cât pe unul născut Fiul său l-a dat pentru dânsa”. Te captivează dragostea lui Isus față de prunci, mila față de săraci, bunătatea sa față de cei loviți de soartă, milostivirea sa față de păcătoși. Dragostea lui Isus ajunge până la sacrificiu. Și, „dragoste mai mare nimenia nu are decât celce-și dă viața pentru prietenii săi”.

Isus, icoana Tatălui! Da, acum îl cunoaștem pe Dumnezeu. Așadar, nu e Dumnezeu numai Cel vechiu de zile Cel ce șade pe Scaun, nu este numai Sublimul, pe care cu frică îl slăvesc cete de Heruvimi și Serafimi, nu este numai atotputernicul și atotștiutorul, preadreptul și atotștiutorul, ci este preabunul, preamilostivul, de oameni iubitorul Părinte. Dumnezeu, dragoste este.

Datoria noastră este să răspundem Tatălui ceresc, cu dragoste pentru dragoste.

Abatele Zavoral a împlinit 70 ani de viață. Nume cunoscut și iubit în cercurile mirenești și bisericești ale țării sale, și departe peste hotare. Cunoscut, respectat și iubit îndeosebi în lumea noastră românească, cum s'a dovedit când cu vizita ce ne-a făcut-o în 1928.

Ilustrul flu al ordinului premonstratenz, din Cehoslovacia, păr. Metodiu Zavoral, s'a născut în 28 August 1862, la Neveklov, din părinți săraci. Liceul și teologia o studiază în Praga. Se hlrotonește la 1885. Din însărcinarea ordinului, face pe predicatorul, timp de 16 ani,

la Jihlava. Pentru a putea studia în original pe marii maeștri ai oratoriei sacre, învață limbile: franceză, engleză și spaniolă. În 1906 e ales abate al mănăstirii Strahow din Praga, în care cinste se află și astăzi.

Dragostea acestui slujitor al altarului față de noi Români s'a vădit în chip mișcător în vremea războiului mondial. În mănăstirea preschimbată în lazaret intră și mulți răniți de-ai noștri. Erau străini, sărmanii, și stingheri. Aproape nime nu le înțelegea limba. Aici intervine omul care trimis era de Dumnezeu să-i mângâie: pâr. Zavoral. Le învață limba, îi încurajază, le alină ranele trupești și sufletești, și îi distrează, povestindu-le din „Traista lui Moș Stolca” sau cetindu-le din Creangă, Coșbuc, Goga, Iosif și alții. Pe mulți îi învață, — el, călugărul și preotul cehoslovac — să scrie și să cetască românește. Pretutindenea, unde cere lipsa, pune vorbă bună pentru ei și neamul lor și-i ajută pe toate căile posibile. Scrie rânduri de îmbărbătare până și întemnițaților Români.

Ca un răspuns la iubirea ce ne-a purtat-o și ne-o poartă pâr. abate, a fost ales membru al Academiei Române, i-s'a conferit titlul de „Doctor honoris causa” din partea Universității din Cluj, — notăm că pâr. Zavoral pe lângă activitatea pastorală, caritativă și socială a dezvoltat și o vastă activitate științifică, — a fost distins cu Marea Cruce a Ordinului „Coroana României”, e membru al Micii Antante a Presei și a Sindicatului Ziariștilor. — Ceriul să-i înmulțască zilele, căci: Vrednic este!

Sunt persecutați ortodocșii la Blaj?

— O punere la punct —

Ca să încheem odată discuția, și să ne putem vedea de necazuri în zilele acestea grele, îl rugăm pe dl *Emil Oltean*, cel cu prigoana ortodoxiei la Blaj, el însuși, afirmative, persecutat, să ne răspundă la următoarele întrebări:

1. Este drept că familia Domniei Sale a fost adusă la Blaj, și sprijinită materialicește, de savantul și marele preot greco-catolic Ioan Micu Moldovan? precum și aceea că a fost sprijinit cu bani de acest preot în întreprinderea D-Sale

până ce a avut o purtare omenească? 2. Să răspundă D-Sa, că pentru ce i-au fost eliminați copiii dela liceul de băieți din Blaj? 3. Să răspundă D-Sa, pentru ce a fost dat afară (exclus) din Consiliul comunal al orașului de reședință Blaj prin deciziile din 16. XI și 5. XII. 1927? 4. Să răspundă D-sa, pentru ce a fost exclus și șters definitiv de a mai fi membru al Casinei Române din Blaj, prin hotărârile din 22. X. 1926. — și 10. IV. 1927? 5. Să răspundă D-Sa, pentru ce a fost târât prin piață și străzile Blajului, în ziua mare, de către Poliția orașului Blaj?

Cât privește pe Dl ocrotit de D-Sa, îl rugăm pe acest Domn să nu se supere că-l punem în cauză, dar acest domn pe timpul când se socotește că a fost persecutat (dacă poate fi vorba de așa ceva) era greco-catolic și nu ortodox, și numai acum, în timpul din urmă, a trecut la religia noastră ortodoxă.

Cât privește însinuarea că am fi fost convocați și forțați să semnăm întâia declarație de desmințire, îl desfidem și-l declarăm mincinos și calomniator. Nouă nu ne trebuie tutori, și nici nu vrem să fim apărători ai greco-catolicilor, ci vrem să stabilim dreptatea. Deci *declaram că nu cunoaștem caz când vreun ortodox din Blaj să fi fost persecutat, din contră au fost sprijiniți tot de greco-catolici mai mulți meseriași ortodocși, atât cu bani cât și cu imobile, pe cari să le plătească când vor putea.* Și atunci unde vede D-Sa persecuție? Poate de acum înainte, după lucrurile inscenate de D-lui*). Dar noi cu un ortodox de talia D-Sale nici în Sf. biserică la Liturghie nu vrem să fim.

Iar în ce privește declarația D-Sale cumcă am fi niște »bieți negustorași«, și că suntem furnizori ai Mitropoliei și școlilor din Blaj, este un neadevăr. Nici unul din noi nu suntem furnizori ai Mitropoliei, dar ne bucurăm de o re-

*) Domnii semnatari, precum și frații ortodocși, din Blaj, și de ori unde, să fie siguri de-un lucru: nu-i în firea celor ce și-au prefăcut în sânge crezul Romei, să se războvească. Veștejind manoperele borfășești, cruță totuși, totdeauna, pe cât numai le este cu putință, persoanele. Chiar și pe cele vinovate. Cu atât mai vărtos deci pe acelea cari n'au nîc un amestec direct în meschinării condamnabile, cum este inscenarea de prost gust a pretinsei persecuții religioase din Blajul nostru. N. R.

putație bună, și ne socotim între cei mai de frunte negustori de pe piața Blajului.

Cei interesați de cele declarate mai sus, pot lua informații dela ori ce cetățean cinstit al Blajului, iar dlui Emil Oltean, dacă voiește îi servim cu documente.

Nicolae Mârza, Ioan Muntean, Arcadiu Ienășel, Ilie Bunea, N. Ionescu, Stanciu Petru, Alex. Șerban, Corneliu Pascu, V. Lica, Mihalcea Mihail.

Cercetați pe euharisticul Isus, pentru că mari daruri veți dobândi. Nimenea nu s'a apropiat doar de Dânsul, fără să fie simțit cât de bun este Domnul și bogat întru îndurare. Și pentru că lumea dreptcredincioșilor să încunjure cât mai des, și în număr cât mai mare, sfintele altare pe cari petrece dumnezeescul Rob al iubirii, Preafericitul Părinte dela Roma a învîlt *indulgențe noi* și însemnate pentru toți câți vor vizita, reculeși și cu evlavie, Sfânta Taină. Enunță, între altele, Decretul Apostolic, din cauză:

„Sprijinindu-ne pe autoritatea fericitorilor apostoli Petru și Pavel, iertăm tuturor, și singuraticilor, credincioși de ambele sexe, pocăliți în sufletul lor, în forma obișnuită a Bisericii, zece ani din pedepsele ce-i așteaptă, sau altele în orice chip datorite, de câteori aceștia, oriunde pe suprafața pământului, vor vizita cu devoțiune Preasfântul Sacrament al Euharistiei și vor recita cinci *Tatăl nostru*, *Născătoare* și *Mărire*, adăugând și la intențiunea Noastră, respectiv a Supremului Pontifice de oricând, câte un *Tatăl nostru*, *Născătoare* și *Mărire*; iar acelorași credincioși cu adevărat pocăliți, spovediți și întăriți cu sf. împărtășanie, cari vor vizita Preasfântul Sacrament o săptămână întreagă, și se vor ruga în fața Lui ca mai sus, le învoim preagrațos în Domnul iertarea tuturor păcatelor lor și *indulgență plenară*, care se poate lucra odată pe săptămână. Tot ce se împotrivesc acestui decret este fără valoare. Iar cele de față au putere în toate timpurile viitoare”.

Suntem siguri, că gândul Supremului Pontifice va fi prins și tradus în faptă de multă-multă lume și dela noi. Să fie numai făcut cunoscut mulțimilor credincioase, și să se insiste după cuviință asupra lui.

□ □ Foia „Unirii” □ □

Exercițiile spirituale dela Blaj

— amintire —

de **Livia Rebreanu-Hulea**

De sigur, una dintre amintirile mele cele mai vii, mai calde și mai ploase, pe cari mi-a fost dat să le înregistrez în suflet în decursul celor doi ani din urmă, este asistarea la *Exercițiile spirituale* dela Blaj, din a. 1930 prezidate de Excel. Sa Episcopul Lugojului Dr. A. Nicolescu. Ori, mai mult decât între amintiri, acest eveniment, de-o capitală importanță pentru sufletul și viața mea din acești doi ani din urmă, l'aș putea numi *reînviere*, căci a dat un colorit cu totul nou și o direcțiune, un înțeles și un țel cu totul clar vieții mele întregi. Și oricât idealism, ori câte bune intenții, și oricâtă dragoste spre perfecționare a însuflețit calea vieții mele sufletești de până atunci, totuși — văd astăzi — erau toate acoperite de-o ceață, de-o tenebritate, pe care numai raza cea adevărată, cea eternă și făcătoare de minuni a lui Dumnezeu, a risipit-o cu desăvârșire.

Apropierea toamnei, cu cele dintâlu frunze

veștede cari întristează sufletul, îmi inmoale'n inimă o tresărire dulce: termenul „Exercițiilor spirituale”, cari de sigur se vor ține și în acest an la Blaj, pela începutul lunii Sept. paremi-se. Un dor și o duioșie fără seamăn mă cuprinde la această amintire memorabilă. Dacă viața, crudă și aspră, cum a fost ea cu mine mereu, ca o mamă vitregă, mi-ar da răgaz, cum aș pleca de nou la Blaj... Să gust din nou farmecul acelei liniști incomparabile, în care ai răgazul să vorbești cu tine însuși neconturbat de grijile hăpșane ale vieții, unde te poți regăsi pe tine însuși, te poți revêdea și te poți reface. Cum aș vrea să mă abat măcar pe câteva zile din fogașul tumultuos al vieții; cât dor am de-ai aduna forțele risipite, să plec cu sufletul și mai încrezător pe calea ce mi-e dată... Ași pleca, fie chiar cu riscul de-a fi de nou singura femeie care ia parte la aceste exerciții, de cari cu toții avem atâta lipsă... Imi amintesc cu câtă durere'n suflet, cu ce rană adâncă și cât de abătută am plecat atunci spre acest Isvor viu, ca să-mi alin setea arzătoare, să îmi găsesc leacul, ori măcar alinarea suferinței mele. Numai credința neclintită în Tine Isuse mă călăuzea și mă încuraja. Dar și pe Tine abia Te auzeam ca dintr'o imensă depărtare, de neajuns parcă... Și tocmai de de aceea, — văd astăzi, după ce toate ranele

mi-s'au tămăduit — că aceste zile de exerciții au avut asupra mea o influință atât de binefăcătoare și atât de definitivă, încât astăzi îți mulțumesc Tine Isuse dulce, în toate rugăciunile mele cotidiene, că m'ai distins cu acea grozavă suferință. Căci numai ea, suferința, m'a putut apropia atât de mult de Tine. Uitasem până atunci, că'n văltoarea oricărei dureri, trupești sau sufletești, o singură cale duce la tămăduire complectă. N'am auzit nici glasul Tău blând, Isuse, care zice „veniți la mine toți cei cari suferiți, căci aici este tămăduirea”. Glasul diabolic, plin de venin și fâgădueli deșarte ale vieții, m'a zăpăcit cu desăvârșire. Toate resorturile, toate rezervoarele mi-s'au epuizat, și-un gol imens, înfiorător mă amenință, ca o gură de prăpastie adâncă...

Dar cele câteva zile petrecute la picioarele însângerate ale Mântuitorului — în lacrimi și rugăciuni, acolo în catedrala din Blaj, ascultând Meditațiile, cu inima însetată de dorul picurului viu ce curge din toată învățătura eternă a eternului învățător — au liniștit și-au astâmpărat focul chinurilor al sufletului meu. Ca prin farmec, golul s'a umplut cu puteri noi, rana s'a închis și-o liniște fără seamăn, o bucurie și-o fericire nouă mi-a inundat sufletul întreg... O rază dulce a risipit negura care mă zăpăcise, și Ea mi-a indicat calea ce trebuie să urmez. Atunci am înțeles deplin

De dragul sufletelor

— Incestări pe răbojul misiunilor populare —

Semn îmbucurător din cale afară: în sânul bisericii noastre se muncește serios, și tot mai sistematic, pentru ridicarea cât mai sus a nivelului moral al masselor. Rapoartele ce primim despre activitatea dezvoltată de Reuniunile eparhiale de misiuni sunt totatătea documente mult grăitoare în această privință. Cuprindem, într'un scurt tablou rezumativ, fericita fermentație spirituală, câtă ne este cunoscută, din jumătatea a doua a lunii trecute.

De praznicul Adormirii Preacuratei s'au mai ținut o seamă de *misiuni populare*, înafară de cele notificate deja. Așa, în Arhidieceză, pâr. protopop *Ariton M. Popa* din Reghin, a-jutat la mărturisiri de Frații în Hristos: *Chirilă*, *Andrieșan*, *Dredețian* și *Mihăițian*, a făcut, cu bogate roduri duhovnicești, pe misionarul, în parohia *Ercea* din tractul în fruntea căruia stă însuși pâr. misionar. Mărturisiri și cuminecări binișor peste 200, deși parohia-i mică după numărul sufletelor, dar nu după credință. — În acelaș timp făcea aceeaș slujbă pâr. *Dr. Coriolan Pop-Lupu*, prof. la Academia noastră de teologie, în *Lechința Mureșului* unde s'au mărturisit și cuminecat 350 de inși. La spovedanii au dat, cu drag, mână de ajutor și preoții din jur: pâr. *Balaș*, *Mihăițan* și *Boeriu*, precum și pâr. *Belu*, prof. de religie în Alba-Iulia. — Ca fast și mulțime de împărțășanii, — una mie șasesute! — se ridică peste toate misiunile, cele din *Buciumii Sălajului* (eparhia Clujului) conduse cu „avânt tineresc și înțelepciune bătrânească“ (cum ni-se scrie), de pâr. *Dr. Virgil Băilban*, secretarul episcopesc. Au avut din greu de lucru toți cei unsprezece preoți ajutători la mărturisiri: *Oțiel* (parohul local), *Petran*, *Pușcașiu*, *Deac*, *Achim*, *Sunoc*, *Pantea*, *Hațegan*, *Cordoș*, *Răcășanu*, și *Moldovan*, cari au ascultat spovedaniile penitenților până la ora 3 din noapte. — Tot în eparhia Clujului, și tot din acel prilej, a ținut misiuni populare și pâr. *Clemente Pandrea* în *Cluj-Mănăstur I*, ajutat fiind la ascultarea mărturisirilor de pâr. *Petru Domșa*, parohul Calvariei. Numărul celor ce s'au împărțășit: 286 de credincioși.

Tăierea Capului, cu Dumineca ce i-a premers, a prilejit altă serie de bogate revărsări ale harului. În Arhidieceză s'au ținut misiuni populare în *Habic* (distr. Reghin), unde, darul Domnului și cuvântul pâr. *Dr. Septimiu*

călătoria Magilor cei călăuziți de-o stea... și cele din urmă picături de lacrimi fierbinți mi-s'au prefăcut în mărgăritare de neprețuit...

... Când am părăsit Blajul, eram alta. Alte gânduri, alte visuri, alte orizonturi, alte idealuri. Am lăsat acolo povara sufletului meu chinuit; cu forțe noi, în privire cu noi licăriri, pe cale nouă mi-am purtat pașii... M'am convins și eu, ca Toma, numai după ce am pus degetul pe rană; — și mi-a fost rușine de atâta necredință.

O, dac'ași avea glas să străbată țări și mări, s'ajungă și să străbată în toate sufletele, să credă că numai la Tine Isuse este mântuire! Dar nu avem puterea să credem — lată dezastrul nostru, lată ruina spre care grăbim, ca o turmă necuvântătoare.

... Și pecăt de neștiirbită mi-e bucuria și fericirea pe care o trăesc alevea de când raza eternă îmi luminează pașii, — pe atât mă întristez la gândul că ce pușini sunt cei cari își aleg această cale ce duce la Tine, dulce Isuse...

Todoran, prof. de religie la Blaj, a făcut 350 de inși să-și plece smeriți capetele sub patrafirele preoților ajutători: *Cloba*, *Cioloa*, *Radu*, *Șimon* și *Fărcaș*, preotul local. — La *Iași Făgărașului* a vestit cuvântul Domnului pâr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, ajutat fiind la numeroasele mărturisiri făcute cu această ocazie, de frații preoți: *Florea*, (preotul local), *Boeriu*, *Stroia*, *Turdean* și *Vijoli*. — Mare a fost și la *Iclânzel* (distr. Ludușului) numărul celor ce s'au apropiat de sfintele Taine cu ocazia misiunilor ținute acolo de pâr. prof. de teol. din Blaj, *Dr. Nicolae Lupu* și *Dr. Vasile Cerghizan*, prof. de religie în Turda. Pâr. *Masca*, preotul locului, numai bucura se poate de rezultatul splendid obținut. — La *Noșlac* (distr. Uiorii) s'au ostenit cu vestirea cuvântului pâr. *Elie Magda* din Alba-Iulia și pâr. *Dr. Liviu Chinezu*, prof. de religie din Blaj. Rezultate peste măsură de mulțumitoare: 443 mărturisiri și cuminecări. La ceace s'a putut ajunge grație și ajutorului dat de frații preoți: *Metea*, *A. Pop*, *Hălm*, (preotul local), *Șandru* și *S. Deac*. — În eparhia Clujului s'a făcut parte de misiuni populare parohiilor fruntașe: *Apahida*, *Florești* și *Sânpaul*. Celea de *Apahida* le-a condus pâr. *Dr. V. Pandrea* din Cluj. Insufletește multă; mărturisiri și cuminecări multe. — Misionar la *Florești* (mai înainte Feneșul sășesc) a fost pâr. *Dr. Simion Chișiu*, spiritualul Semin. teol. clujan. La numeroasele mărturisiri ascultate, a fost ajutat de Frații în Hristos: *Dr. Victor Pop* din Gilău, *Teofil Herineanu* din Cluj și *I. Irimieș* din loc. — Misiunile din *Sânpaul* (distr. Cluj) le-a condus pâr. *Clemente Pandrea*, ajutat, la celea mai bine de 500 de mărturisiri, de Frații preoți: *Felderean*, *Cosma*, *Cărean*, *Tr. Pop*, *Șerdean* și *V. Cristea*. — Notăm la acest loc și misiunile din *Glâmbocă* pâr. *Ioan Vlad*, conduse, cu râvna-i cunoscută, de pâr. canonic *Dr. Ioan Bălan*. Mărturisiri și cuminecări multe și aici, unde până mai ieri-alaltăieri abia ființam. Preoți ajutători: șeful tractului *Țichindeal*, harnicul pâr. *Toma Oprean*, și frații preoți: *Geangălău*, *Giurca* și *Pop-David*. — Printre ascultătorii ce tixeau biserica mulți ortodocși, săteni și intelectuali.

Spațiul nu ne îngăduie, dar și dealtfel socotim a fi de prisos să venim cu alte amănunte. Faptele grăiesc prin sine și așa, redate numai scheletic. — Ajute Domnul să putem înregistra cât mai multe asemenea semne evidente de viață religioasă. Pentru cei ce le înțeleg semnificația spun atât de mult!

Frații răslețiți rămân tot frați. Și cei rămași acasă au datorința creștinească să se îngrijască de binele sufletesc al celor duși departe. Cum se și face, după puteri și împrejurări, la noi și alurea.

În această privință *Polonia* și *Germania* pot sluji de pildă. Cardinalul-primat *Hiond* al Poloniei, la dorința personală a Preafer. Părinte, a întemeiat un seminar teologic în Posen cu menirea exclusivă de a forma preoți pentru credincioșii poloni împrăștiați, în grupuri mai mici ori mai mari, în lumea largă. Seminarul va fi deschis în August c. și va fi organizat în cadrele unei congregații religioase noi, cu noviciat de-un an pentru candidații de preot și de doi ani pentru candidații de frați laici. Pricina acestei orânduiri este observarea veche și dovedită, că pentru diasporă cel mai potrivit păstori sufletești sunt cei mai juruiți cu sărăcia și cu supunerea desăvârșită.

Catolicismul german, din partea sa, face și el totul pentru fiii săi apucați în masse de lege străină. Asociația „*Bonifatius*“, înființată tocmai pentru îngrijirea acestor oițe primejdite, și-a ținut în acest an adunarea generală

în Bamberg, în prezența alor 7 episcopi și a arhiepiscopului din Belgrad. Din cuvântările președintelui von Mallinkrodt și a contelui von Gallen s'a putut constata că nevoile sunt mari și reclamă ajutor grabnic. Diaspora germană are lipsă de încă 149 biserici ori capele, 6'8 case parohiale, 80 de parohii cu puteri pastorale în loc, 12 institute caritate religioase și o seamă de școale în cuprinsul alor 133 de posturi pastorale.

Pe lângă toate mizeriile momentului, s'au luat măsuri pozitive în vederea soluționării demne a chestiei acesteia sulevate în plenul congresului. Pe lângă mijloacele disponibile se contează la altele noi. Căci episcopii catolici germani în acest punct sunt un gând și o inimă cu toții. Cum e și firesc de altcum.

Știri mărunte

Personale. *Sosit la Blaj Vineria trecută seara, în vederea hirotonirii alor cinci clerici, Preafer. ALEXANDRU ai Maramureșului a petrecut aici până Luni la amiază, când a reluat drumul reședinței sale.*

— Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut următoarele numiri: pâr. *Onoriu Savu* din Aiton, paroh la Câmpia Turzii I; neohirotoniții: pâr. *Ioan Truția*, admin. paroh. la Urișul de jos; pâr. *Adrian Ofoiu*, admin. paroh la Copșa Mare; pâr. *Izidor Aldea*, admin. paroh la Spălnaca; pâr. *Efrem Ganga*, admin. paroh la Stenea; pâr. *Ioan Șarlea*, admin. paroh. la Ohaba, iar clericul absolvent, *Dumitru Crișan*, econom la Internatul de băeți.

— Acelaș a făcut și numirile de *nou profesoari* la școalele de aici. Corpul didactic al acestor școale va avea următoarele, *nou forțe*: *Virgil Stanciu*, *Eugen Vișa*, *Pavel Dan*, *Emil Pintican* și *Sigismund Todușa* la Liceul de băeți; *Cornelia Baltă* și *Elvira Faina* la Liceul de fete; *Ovidiu Neamțu* și *Pavel Budiu* la Școala Normală de băeți; *Augustin Nemeș* și *Olimpiu Barna* la Școala Comercială superioară de băeți; *Rozalia Duca*, *Iulia Groze*, *Elvira Suciu* n. Neamțu, și *Livia C. Suciu* la Școala Comercială super. de fete.

Jertfe de bunăvoință. De praznicul Tăerii Capului capela „Institutului Recunoștinții“, a fost mărturia unei scene din cale afară duiioase: patrusprezece călugărițe, din Congregația noastră de Surori, împlinindu-li-se sorocul prevăzut de regula congregației pentru durata voturilor, s'au juruit din nou Domnului, să petreacă alți trei ani, în curăție, sărăcie și ascultare desăvârșită. Numele lor: *Gervasia Iustina*, *Cecilia*, *Lucia*, *Iuliana*, *Ecaterina*, *Bernardina*, *Dionisia*, *Tecla*, *Augustina*, *Ioana*, *Bernadeta*, *Clementina* și *Elena*. Pregătite sufletește prin exercițiile spirituale ținute de pâr. *Dr. Simion Chișiu*, spiritualul semin. clujan, și-au depus voturile în mâinile pâr. canonic *Roșianu* și a Maicii Superioare *Febronia*. — Binecuvântarea Domnului cu jertfa lor curată!

Statornicia în credință a pasto- rilor convertiți. Un episcop anglican din Londra a avut nfericita inspirație să afirme într'o adunare bisericească, cumcă jumătate din pastorii anglicani trecuți la catolicism în ultimii treizeci de ani au revenit la anglicanism, după ce n'au găsit la Roma ceace pare privind lucrurile pe dinafară. Răspunsul n'a întârziat. L'a dat *Dr. M. Barges-Baily*, el însuși fost pastor anglican convertit, din tată pastor anglican. Cu date ce nu pot fi răsturnate a dovedit că în răstimpul din chestie au trecut la catolicism 281 de pastori anglicani, dintre cari numai 9 s'au reintors la vechea credință, ce-i aștepta cu slujbe bine plătite și venite grase, câtă vreme

cei rămași statornici în catolicism au îndurat și îndură lipsuri materiale amarnice. — La fel cu aproape toți cei cam 1000 de pastori convertiți dela trecerea la catolicism a lui Newman.

Fiii sf. Vasile jubilează. Prin constituția apostolică »Singulara praesidium« din 1882, a lui Leo XIII, ramura slavă a ordinului basilian e pusă în noi condiții de viață, mai potrivite vremii și mai prielnice înseși dezvoltării acestui ordin. Faptele au întărit întru totul prevederile marelui Pontifice. De unde până aci rămășițele glorioasei formații monahale a sf. Josafat, aproape complet nimicite de Rușii schismatici (din 202 de chinovii abia scăpaseră de pierire 14, în Galiția și acestea, firește), doar de vegetau, cu anul reformei (1882) se începe o eră nouă. Părinții Iezuiți, cărora le-a fost concredută această operă, s'au dovedit și aici măestri neîntrecuți. În 1905 toate mănăstirile de disciplină veche adăseră deja la mișcarea de Dobromil, contopindu-se cu ea. Astăzi provincia basiliană ruteană numără 17 mănăstiri în Galiția, una în Varșovia și 2 stațiuni misionare printre schismaticii din Polonia. Mai are apoi 2 provincii: una în Canada, alta în Cehoslovacia. Nu de mult și-au format o vice-provință în Brasilia. Numărul membrilor, Frați și Părinți, atinge cifra de 534 de inși; de zece ori atâția ca imediat înainte de reformă. — Festivitățile jubilară ale lumii rutene unite sunt foarte îndreptățite.

Locale. Joia ce vine, de sărbătoarea Nașterii Preacuratei, va predică în catedrală păr. *Iuliu Maior*, dir. Școlii Comerciale de băeți, iar Dumineca viitoare păr. *Ion Pop-Câmpeanu*, prof. la liceul de băeți.

— Cu ziua de azi s'a încheiat și a doua serie de exerciții spirituale pentru preoți. Le-a condus tot păr. *Augustin Pop* dela Bixad, participanții fiind în număr de 93 (inclusive o parte a clerului general). Cuvântul cumpănit și bazat pe experiență pastorală și așetică a păr. exercitante a produs impresii ce sigur nu se vor șterge.

Pentru cel chemați târziu. Domnul cheamă la slujba sa pe cine vrea și când îi este voia. Și nu puțini sunt aceia cari aud glasul lui când suvițele albe încep să fie stăpânitoare fără rival. Un preot german, chemat și el târziu la Jertfelnicul Legii Noue, s'a gândit să vină într'ajutor celor ce vor urma calea dânsului. Și le-a venit, înființând în Driburg-ul Westfaliei un fel de seminar — *cârnia* pentru cei cu vocațiuni târzii. Opera începută foarte modest acum zece ani a înflorit de minune. Astăzi ocrotește 160 de asemenea candidați la preoție. Trebuie să-și lărgiască însă mult cadrele, căci își cer mulți primirea. Numai în anii din urmă au făcut acest lucru la 5000 de atari chemați de Domnul la oră târzie.

Gând isbutit după cincizeci de ani de luptă. Comunitatea catolică din Basel, știind ce însemnează școala confesională, a cerut, încă înainte cu o jumătate de veac, asemenea școală pe seama alor săi. A bătut însă toaca la urechea surdului. Statul nu i-a dat îngăduința dorită. Dar nici catolicii nu s'au dat bătuți. Respinși ieri, au venit azi cu rugămintea; și mâine și poimâine, cum s'ar zice. Vreme de cincizeci de ani au agitat mereu ideea, din tată'n fiu. Deputații și petiții, apoi iarăși petiții și deputații, până zilele trecute, când dorul lor a încetat de a mai fi simplu dor, statul dându-le drept să-și deschidă școala cerută. — Așa va lua ființă, în anul școlar ce se începe, cea dintâiu școală catolică de fete din Basel.

Cum se lucrează alurea. În 1928 s'a înfrapat în Italia asociația numită: »Opera della Regalità di Christo«. Scopul: adorarea lui

Isus euharisticul și în vremea nopții, și intensificarea cultului liturgic. Ei bine! Patru ani au fost deajuns pentruca asociația aceasta să se organizeze în 5000 de parohii italiene din țară-mamă și diasporă, deja având 92.000 de membri. Scoate și o revistă lunară »Adveniat«, care are 50.000 de abonați. Ediția liturgică săptămânală: »Sf. Liturghie pentru poporul italian«, pornită abia opt luni în urmă, a fost răspândită în nu mai puțin de 230.000 de exemplare. — Toate acestea pe lângă toate celelalte mișcări asociaționiste religioase câte cunoaște și alimentează patria și neamul fericitului Don Bosco și Cottolengo.

Telefonul „Unirii“

H. Louvain. Tipăriturile de cari Vă interesați le puteți avea prin Librăria noastră Seminarială. Cele 2 vol. de Cartoian costă 480 Lei, iar »Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale, 1210 Lei. — Revue historique du Sud-Est européen, nu se capătă.

R. Târgu-Mureș. Am cetit și noi cele scrise de păr. Dumitru Antal în nr. 34-35 al »Renașterii« clujene la loc de frunte. Recunoaștem că-i face cinste calmul, nu prea neo-ortodox, cu care scrie. Bine înțeles: fără să primim de bani buni argumentele Sf. Sale pentru îndreptățirea ofensivei ortodoxe în Țara Voevoziilor. Pe ce razimă adevă această, — hai să-i zicem așa! — argumentație? Poftim: »...Venirea ortodoxiei în Maramureș a fost provocată tocmai de preoții catolici-uniți, majoritatea aproape complet instrăinați de limba și legea românească. Când astăzi după 13 ani de Românie mare există familii preotești — și încă de oameni tineri — în care se vorbește aproape numai ungurește, am auzit eu cu urechile mele pe un preot vorbind cu preuteasa lui ungurește, când s'a dat jos din autobuz și i-a referat cele isprăvite în drumul făcut, — imi inchipui ce va fi fost în vremea ungurească. — Urmează a doua chestiune, tot atât de arhicunoscută, spolierea enoriașilor cu cele mai exagerate stole, menținute mare parte și astăzi. Preoțimea noastră din acele părți, sigur, va riposta în merit la această ieșire a păr. protolieru clujan. Noi, la rândul nostru, o să lămurim cealaltă latură a chestiei, despre care părintele Antal n'are cuvinte: persoanele și metodele pravoslavnic-naționale de cari se folosește ortodoxia în acele părți pentru a »impăciui« spiritele, a întări credința, a ridica moralitatea și a salva ideea românească. — Asta, dacă va îngădui spațiul, chiar în numărul viitor. Deci: puțintică răbdare!

M. Brașov. Rândurile din avizul trimis: »Cererea, timbrată legal, se primește numai între 25 August și 5 Septembrie« fac de prisos publicarea avizului în acest număr al foii noastre, care, pe lângă cunoscutele referințe postale, abia de va ajunge până în 5 Sept. la toți abonații. — Altfel i-am fi făcut loc cu drag, pentru motivele cuprinse în scrisoarea DV., motive, a căror greutate o știm aprecia după cuviință.

On. Prima Ardeleană Societate de asig. gen.

Alba-Iulia

Subsemnata pe calea aceasta îmi exprim vîlle mele mulțumiri, pentru achitarea primită a sumei asigurate, ce am primit-o dela Dstre conform poliței de asig. Nr. 4009. a fostului meu soț Bechthold.

Recomand cu toată căldura tuturor cunoscuților mei Societatea DVoastre.

Cu toată stima

Blaj, 25/VIII 932.

văd. Ana Bechthold

Martori:

Nagy Aladár

Deák Ferencz

Intreprindere de pompe funebre. Fond. 1829

Inștiințare

Aduc la cunoștința Onor. Public că mi-am mutat prăvălia de pompe funebre în curtea casei. Asortiment bogat în cosciuguri de brad, stejar și metal. Prețurile le-am redus. Servesc ca și până acum, conștient și după dorința fiecăruia. — Rog sprijinul Onor. Public.

Văd. ECATERINA OLTEAN

3 3

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic — Blaj

de pictorul bisericesc

Antoniou W. Zeiler

în BLAJ

execută

Iconostase

pictură internă murală în
mosaic, fresco și tempera

Prețuri convenabile

4-1

Capitulul Mitropolitan gr.-cat. B L A J.

No. 67/1932.

LICITAȚIE.

În ziua de 19 Septembrie 1932, orele 11, se va ține licitație orală în localul Administrației Centrale Capitulare din Blaj, pentru vinderea casei No. 5 din Strada Mitropoliei, care casă a fost a văduvei protopopese *Ana Crișan*, decedată în Blaj la 3 Iunie 1931.

Garanția pentru a putea lua parte la licitație se fixează la 5.000 Lei în numerar. Asupra ofertelor de licitație decide Veneratul Capitul Mitropolitan.

Informațiuni în cauză se pot lua la Administrația Centrală Capitulară, în zilele de lucru, între orele 11—12.

Blaj, la 30 August 1932.

(96) 1—3

Jacob Popa s. p.
canonic prepozit.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

12-7 999